

SAMEN STERKER

JAARVERSLAG
2024

INHOUD

- 4-11 Hier maakte het VBT het verschil in 2024
- 14-16 Belorta en Marc maken deel uit van het VBT
- 17 Het DNA van de Coöperaties
- 18-20 Hoogstraten en Nathalie maken deel uit van het VBT
- 21 Vlaams Minister van Landbouw Jo Brouns: “Hierin schuilt de kracht van de coöperaties”
- 22-24 REO en Dirk maken deel uit van het VBT
- 25 Zo zit het VBT in mekaar
- 26-28 Ingro en Hilde en Danny maken deel uit van het VBT
- 29 Lennart Nilsson, voorzitter van Cogeca, over coöperaties als sleutel naar een duurzame toekomst
- 30-31 Aan deze tafels verdedigt het VBT de belangen van groente- en fruittelers
- 32-35 2024 in cijfers

COLOFON

Verantwoordelijke uitgever *Luc Vanoirbeek*
Concept *Daan Paredis*
Lay-out & redactie *XPAIR Communication*
Druk *Drukkerij Van der Poorten* –
100% klimaatneutraal gedrukt

Verbond van Belgische Tuinbouwcoöperaties
Tiensevest 136, 3000 Leuven / www.vbt.eu
info@vbt.eu / +32 (0) 16 20 00 80

2024, een hectisch jaar Hoe maakte het VBT een verschil?

2024 was een ontzettend druk jaar voor de coöperatieve fruit- en groentesector. En dus ook voor het VBT. Zowel op het vlak van productie, handel als politiek stonden we voor uiteenlopende uitdagingen. Vooral de geopolitieke conflicten in het Midden-Oosten en Oekraïne veroorzaakten onrust op de markten. Bepalend voor de toekomst van onze sector worden de versnelde energietransitie en de beschikbaarheid van voldoende afdoende gewasbeschermingsmiddelen en arbeidskrachten. Het VBT wil hierin een rots in de branding voor de sector zijn.

“Weeral regen?!”, ja, het sombere weer van het natste jaar ooit had ook op de coöperatieve fruit- en groentesector een impact: in 2024 daalde het volume van aangevoerde en verkochte producten. **Voor groenten werd 4 % minder aangevoerd en voor fruit bijna 3 % minder. Toch steeg de omzet met 6 % voor groenten en met 16 % voor fruit.** We klokten in totaal af op een recordomzet van 1,26 miljard euro in de versmarkt en 155 miljoen euro in de diepvriesmarkt (INGRO). Die recordomzet betekent nog geen recordwinst. Tegenover de stijgende omzet staan de stijgende productiekosten van bedrijven en de steeds strengere productie-eisen.

Daarnaast was 2024 ook een belangrijk verkiezingsjaar. Wereldwijd konden er zo'n 4 miljard mensen naar de stembus trekken. In België vonden er op elk bestuursniveau nieuwe verkiezingen plaats, en ook de EU kreeg een nieuw parlement. **Al deze verkiezingen betekenden politieke hoogspanning en veel nieuwe beleidsplannen.**

Kortom, 2024 was een jaar zonder gebrek aan uitdagingen. **Natuurlijk mengde het VBT zich in de debatten.**

Rita Demaré
Voorzitter

Luc Vanoirbeek
Algemeen secretaris

Duurzaamheid: de stem van landbouwers in Europa laten klinken

De kwestie?

2024 draaide voor een groot stuk rond de ambitieuze duurzaamheidsagenda van de uittredende Europese Commissie. Het VBT drukte haar stempel in verschillende dossiers ten voordele van de coöperatieve fruit- en groentesector.

Hoe maakte het VBT een verschil?

Een eerste Europees dossier op de agenda was dat van de duurzame verpakking (minder plastic) en het tegengaan van verpakkingsafval. **Het VBT ageerde op diverse fora om ervoor te zorgen dat de doelstelling van deze maatregel met gezond verstand werd aangepakt.** Samen met Freshfel Europe en Copa-Cogeca wilden we vermijden dat een verbod op plastic verpakkingen zou leiden tot meer voedselverspilling. **Concreet resulteerden onze inspanningen in één gezamenlijke EU-aanpak waardoor we de dreigende ondergraving van de eenheidsmarkt verhinderden.** We zullen nu werk maken van een geschikte Europese lijst van producten die niet zonder plastic verpakking op de markt gebracht kunnen worden. Dit is een pittige uitdaging voor 2025 in een divers landschap van fruit en groenten in de EU.

Nog op Europees niveau werkte het VBT actief mee aan een objectieve methodologie om de Product Environmental Footprint (PEF) te berekenen. Dit is een initiatief van Freshfel Europe. Het doel? Eerlijke en objectief verifieerbare vergelijkingen van de milieu-impact van verschillende producten in verschillende regio's. Tevens namen het VBT en haar leden actief deel aan het Freshfel Europe project over de Europese CSRD-wetgeving (Corporate Sustainability Reporting Directive).

In Vlaanderen droeg het VBT bij aan de verbetering van de waterkwaliteit in het kader van de opmaak van het mestactieplan MAP 7. Dit deden we samen met de landbouworganisaties en de collega's van B3W (Begeleidingsdienst voor Betere Bodem- en Waterkwaliteit), Belgapom en Vegebe. In eerste instantie hebben we ons daarbij gefocust op de vorming van de teeltbegeleiders omdat zij een sterke binding met de praktijk hebben. Ze zijn tevens vertrouwenspersonen voor de landbouwers. Wij zijn ervan overtuigd dat we met meer inzicht in de bemestingspraktijk een betere waterkwaliteit kunnen bereiken. De App Care4Growth, die door onze leden ontwikkeld werd, biedt vandaag al inzicht in de concentraties

meststoffen in het water. De app zal ook in de toekomst nog een belangrijke plek opeisen. Dit dossier krijgt in 2025 verder de nodige aandacht, evenals het Charter dat we samen met andere afnemers en verwerkers van groenten en fruit opmaken.

Het VBT coördineerde het sectoraal monitoringsplan voor residuen van gewasbeschermingsmiddelen, microbiologie en zware metalen. De leden voeren de monitoring uit zoals vooraf samen bepaald op basis van een analyse van de gegevens van de jaren voordien.

Het VBT kaartte regelmatig en op diverse fora de aanpak van de wildgroei aan administratieve lasten aan. Dat wierp haar vruchten af: uiteindelijk kwam het onderwerp zo ook op de agenda van de Europese sociale dialoog voor de tuinbouw. Administratie is een middel. Geen doel op zich. Wij zien in de groente- en fruitsector een wildgroei aan kwaliteitssystemen die onder het mom "het is beter te controleren dan te vertrouwen" eisen blijven formuleren zonder dat daar een meerwaarde tegenover staat. Dit moet stoppen. **We hadden hierover regelmatig contact met de Europese collega's van Copa-Cogeca, waarmee we een studie uitvoerden om alle eisen van de lastenboeken in kaart te brengen. Met dit overzicht trokken we ook naar de Europese koepelorganisatie van de retail, Eurocommerce, die toezegden om over deze eisen met ons in debat te gaan.** Deze actie van het VBT kwam tegemoet aan enkele eisen van de landbouwers die in het voorjaar van 2024 protesteerden.

Gewasbescherming: internationale fair-play afdwingingen

De kwestie?

Enerzijds zagen we in 2024 steeds meer ziekten en plagen opduiken door de klimaatverandering. Anderzijds wordt er steeds meer aangedrongen op het reduceren van de beschikbaarheid en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Dit is een potentieel gevaarlijke cocktail. Zonder geschikte toolbox is er geen fruit- en groenteproductie mogelijk. Dit thema is zonder twijfel één van de grootste uitdagingen waarmee onze sector geconfronteerd wordt.

Hoe maakte het VBT een verschil?

Het VBT pleitte op diverse internationale fora voor een doordachte aanpak van dit dossier, samen met Copa-Cogeca, Profel (de Europese koepelorganisatie van de verwerkers van groenten en fruit) en Freshfel Europe. We zetten dit pleidooi in 2025 verder.

Allereerst pleiten wij voor meer realisme. De prioriteit voor onze onderzoekinstellingen is de ontwikkeling van alternatieve gewasbeschermingsmiddelen om ziektes en plagen effectief te bestrijden met een zo beperkt mogelijke milieu-impact. Hiervoor moet de doorlooptijd van de erkenning voor alternatieve bio-gebaseerde

gewasbeschermingsmiddelen verkort worden. Europa loopt op dit gebied achter ten opzichte van andere continenten waardoor grote gewasbeschermingsmiddelenfabrikanten niet meer in de EU investeren.

Wij pleiten ook voor een fair-play in de internationale handel. Het kan voor ons niet dat de EU de normen voor onze producenten hoog legt terwijl er producten ingevoerd worden die niet aan deze standaarden beantwoorden.

Met de ondersteuning van onderzoek en ontwikkeling in de groente- en fruitteelt droeg het VBT bij aan de innovaties waarmee de Vlaamse groente- en fruitsector zich kan onderscheiden van buitenlandse collega's.

Ook vandaag blijven we geloven in de kracht van innovatie en het belang van onderzoekinstellingen. Samen met de proefcentra gaan we na welke toepassingen interessant zijn om in proeven mee te nemen met het oog op een erkenning. Eén ding staat hoe dan ook vast: er staan heel wat veranderingen op til in onze sector.

Het VBT leverde in hetzelfde kader een bijdrage aan de discussie over het duurzaam gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in het Europees Parlement. Deze is halfweg vorig jaar gestrand, maar ze is niet ten einde en het VBT zal ze zeker nog verder agenderen – ook in Vlaanderen. Het VBT stelde per teelt advieskaarten op met een overzicht van alle toegelaten gewasbeschermingsmiddelen. Het VBT volgt deze wetgeving nauwgezet op en wanneer er een wijziging gebeurt, informeren we de belanghebbenden aan de hand van nieuwsbrieven.

Om de informatie over de wetgeving en het onderzoek inzake gewasbeschermingsmiddelen toegankelijk te maken, stelt het VBT het Care4Growing-platform ter beschikking van de telers. De toepassingen die erkend worden en eventuele wijzigingen voegen we toe aan het Care4Growing-platform. Daar bundelen we telkens ook de laatste stand van zaken van de Europese, Belgische en Vlaamse wetgeving. Zo kunnen de telers hun geplande/gewenste behandelingen steeds aftoetsen met de wetgeving die van kracht is. Wanneer nodig, voeren we het gesprek met de bevoegde overheden om zo de belangen van onze leden en hun telers te verdedigen.

Als derdenorganisatie kan het VBT uitbreidingen van toelatingen van gewasbeschermingsmiddelen aanvragen voor gebruik in kleine teelten, waar bijna alle groenten en fruit onder vallen. Om de knelpunten bloot te leggen en de mogelijke oplossingen te vinden, was het VBT in deze dossiers continu in overleg met onze leden, overheden, proefcentra en fytofirma's. Wanneer nodig vroegen we een noodtoelating aan.

Europees landbouwbeleid en Gemeenschappelijke Marktordening: draagvlak samenleving versterken

De kwestie?

Met het aantreden van de nieuwe Europese Commissie en de nieuwe Landbouwcommissaris veranderde de houding van de EU ten aanzien van landbouw. Commissievoorzitter U. von der Leyen zette sterk in op dialoog en erkende de strategische en cruciale functie van land- en tuinbouw als voedselproducent.

Hoe maakte het VBT een verschil?

Het VBT liet zich Europees gelden op diverse fora en vertegenwoordigingen. We geloven sterk dat – in deze geglobaliseerde wereld – de EU het meest geschikte niveau is om onze problemen als fruit- en groentesector aan te pakken.

Vlaanderen is altijd koploper geweest in een coöperatieve aanpak van de markt. In 1996 waren wij vanuit het VBT en LAVA de voortrekkers in de ontwikkeling en de uitwerking van de Gemeenschappelijke Marktordening (GMO). Ook in 2024 werden wij uitgebreid betrokken in de toekomstplannen van de GMO. Wij blijven ervan overtuigd dat het instrument

van de GMO van onschatbaar belang is om de positie van de boer in de keten te versterken door middel van een sterke horizontale concentratie.

Daarnaast zijn er ondertussen veel taken bijgekomen voor de producentenorganisaties. Zo moeten ze 15% van het operationele programma besteden aan milieuvriendelijke maatregelen en 2% aan onderzoek en ontwikkeling. Als coöperatieve fruit- en groentesector in Vlaanderen slagen wij ook voor deze uitdagingen. Wij hopen dat we door deze inspanningen het maatschappelijke draagvlak voor onze sector in de samenleving verder versterken.

Promotiepolitiek: met prinses Astrid naar Noorwegen

De kwestie?

We zien dat de consumptie van fruit en groenten daalt. Op termijn kan dit een ernstige bedreiging voor de volksgezondheid met zich meebrengen. Het is de plicht van het VBT om te blijven inzetten op een sterke promotie van onze producten in zowel binnen- als buitenland.

Hoe maakte het VBT een verschil?

Het VBT speelt een heel actieve rol in de promotie van groenten en fruit. We werken hiervoor samen met VLAM (Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing), het expertisecentrum bij uitstek voor de promotie van groenten en fruit. De groente- en fruitsector trok in 2024 in totaal 3,4 miljoen euro uit aan promotiebudget. Dit geld werd binnenlands (campagnes) en buitenlands (beursdeelnames en andere events) besteed.

Een goede, consequente promotie van groenten en fruit vraagt een rigide aanpak op het niveau van de EU – en niet alleen administratief. De door VLAM opgebouwde expertise is voor deze promotie van enorm belang, het VBT nam een verbindende rol op zich. In het voorjaar kregen we zo zelfs de steun van prinses Astrid en de Vlaamse regering tijdens een economische missie naar Noorwegen.

Ook op de ondersteuning van promotiecampagnes in landen buiten de EU, zoals China of Brazilië, heeft de EU een grote invloed. Hiervoor voorzag de EU in 2024 een aanzienlijke cofinanciering van 80%. Het VBT droeg binnen internationale samenwerkingsverbanden bij aan de optimale besteding van deze Europese middelen en een accurate uitwerking van de promotiecampagnes.

Export: internationale barrières slopen

De kwestie?

In 2024 stond de internationale handel onder druk omwille van globale onrust op het wereldtoneel. Aanslagen van de Houthis-rebellen in de Rode Zee verstoorden het scheepvaartverkeer, de geopolitieke conflicten in Oekraïne en het Midden-Oosten zorgden voor onzekerheid op de markten, samen met de onvoorspelbaarheid van de nieuw verkozen president in de VS. Al deze factoren verleidden soms tot het terugplooiën op de bestaande en gekende markten.

Hoe maakte het VBT een verschil?

Het VBT bleef uitkijken naar geschikte openingen op beloftevolle markten. Internationale handel en export van onze producten zijn op de lange termijn van levensbelang voor onze sector. Het kost echter jarenlange inspanningen om fytosanitaire barrières te slopen en een markt te kunnen openen. Het VBT houdt daarom haar ogen open voor opportuniteiten om als de kans zich voordoet snel en efficiënt te kunnen opereren in de nieuwe markt.

Transparantie in handel groenten en fruit: een schat aan data

De kwestie?

Het thema van transparantie stond centraal in de boerenprotesten van het voorjaar 2024. Al in 2016 concludeerden commissarissen Ph. Hogan en C. Veerman in hun rapport “Agricultural Markets taskforce” dat het tegengaan van unfaire handelspraktijken en het opstarten van productenorganisaties hier een gepast antwoord op zijn.

Hoe maakte het VBT een verschil?

Het VBT beschikt over een schat aan data over de verkoop van groenten en fruit. Deze data stelden wij in 2024 – zoals elk jaar – transparant ter beschikking van onze leden maar ook van de Vlaamse en Europese overheid. Wij zijn er immers van overtuigd dat de markt op lange termijn voordeel heeft bij meer transparantie. Dit uit zich ook in de manier waarop wij vooral in de groentesector het product aanbieden. De veilingklok blijft daar het centrale element voor de afstemming van vraag en aanbod.

Het VBT vervulde een centrale rol in de opmaak van de areaalramingen en de oogstprognoses op Vlaams en internationaal niveau. Samen met WAPA (World Apple and Pear Association) organiseren Copa-Cogeca en het VBT de Europese oogstprognoses voor appels en peren. Als sectororganisatie spelen we daarnaast ook een actieve rol in de organisatie van Interpera (in samenwerking met AREFLH - Assemblée des Régions Européennes Fruitières, Légumières et Horticoles).

Producentenorganisaties zijn van cruciaal belang om transparantie te waarborgen en ze vormen ook een sterke bescherming tegen oneerlijke handelspraktijken. **Zeker in Vlaanderen, met een sectorale organisatiegraad van 92% in producentenorganisaties, kan het VBT als koepel een positieve impact hebben op de verdere evolutie van de sector.**

Wordt vervolgd in 2025

*Samenwerken levert
waardevolle schaal-
voordelen op*
Marc

*Dankzij de coöperatie
hebben we al veel duurzame
investeringen kunnen doen*
Nathalie

*Als coöperatie
staan we borg
voor onze telers*
Hilde & Danny

*Deel uitmaken van een coöperatie
geeft je een voorsprong op anderen*
Dirk

“Alleen samen kunnen we opboksen tegen grotere krachten”

“Onze sector heeft in Vlaanderen niet meer de luxe om mekaar te beconcurreren. We moeten samenwerken”, zegt **Marc Smets**, voorzitter van BelOrta, de grootste groente- en fruitcoöperatie van België. Hij gelooft rotsvast in de kracht van de coöperatie.

“Ik ben al 35 jaar tomatenteler en ik krijg al 35 jaar dezelfde prijs voor mijn product, terwijl de uitgaven blijven toenemen. Grotere krachten proberen ons mee te sleuren in een neerwaartse prijsstijging en ook het beleid heeft het ons de afgelopen tien jaar niet makkelijk gemaakt. Maar we mogen ons niet tegen mekaar laten uitspelen. Als telers én coöperaties moeten we samen aan hetzelfde zeel trekken. Enkel door onze krachten te bundelen kunnen we weerstand bieden”, Marc Smets schuwt de forse taal niet. De sector staat voor grote uitdagingen, alleen door samen te werken kan ze die het hoofd bieden.

Op tafel kloppen

En dat doen de coöperaties dan ook. In het VBT verenigen BelOrta, Coöperatie Hoogstraten, REO en INGRO hun krachten in het kwadraat. Door via het VBT met één stem te spreken, worden de belangen van de coöperaties en hun telers beter verdedigd. “Je moet bij elke beleids- of sectorvergadering op de verschillende niveaus aanwezig zijn, en dat lukt enkel dankzij VBT. Van die vergaderingen is een aanzienlijk deel vaak niet belangrijk, maar bij de belangrijke moet je op tafel kloppen. Het is de kunst om te weten waar en wanneer je alert moet zijn. Algemeen Secretaris van het VBT Luc Vanoirbeek beheerst die kunst uitstekend. Hij beschikt ook over een uitgebreid netwerk en een diepgaande kennis van de sector. Die bouw je niet zomaar op, daar gaan vele jaren over. Iemand als hem pluk je niet zomaar van de straat. Luc weet exact hoe en waar deuren te openen. Doordat hij onze vier coöperaties in één stem bundelt, kan hij bovendien meer gewicht in de schaal leggen. In ons eentje hadden we veel minder bereikt.”

Slavenarbeid?

In 2024 trok het VBT – op vraag van onder andere BelOrta – van leer in het GLOBALG.A.P. GRASP-dossier. Het door de retail geëiste kwaliteitslabel wordt elk jaar strenger, en legde nu nog bijkomende sociale verplichtingen rond personeelsbeleid op. “Er komen steeds meer administratieve lasten bij, wat de drempel verhoogt om nieuwe werknemers aan te nemen, en we vinden al zo moeilijk arbeidskrachten. Bovendien wordt de arbeidswetgeving in België

al heel streng gecontroleerd. Slavenarbeid? Sorry, maar dat bestaat hier niet meer. De bijkomende eisen die GLOBALG.A.P. stelt zijn voor België gewoonweg absurd.”

Product samen aanbieden

Behalve in de vergaderzalen werken de coöperaties binnen het VBT ook op de veilingvloer erg nauw samen. “De verkoop verloopt via een gezamenlijk kanaal, zodat kopers op hetzelfde moment bij meerdere veilingen terecht kunnen. Heeft een koper nog meer van een bepaald product nodig? Dan kan die vanuit onze verkoopzaal ook bij Coöperatie Hoogstraten of REO kopen, en omgekeerd. We zijn sterk met mekaar verbonden.”

“Samenwerken levert bovendien schaalvoordelen op. Zo wordt het technisch verouderde kloksysteem binnenkort vervangen door een modern digitaal veilingsysteem, dat gelijktijdig op elke coöperatie geïnstalleerd wordt.”

Het VBT bundelt coöperaties in één stem en legt zo op beleidsniveau meer gewicht in de schaal. In ons eentje hadden we minder bereikt

Langetermijnperspectief

Naast de druk vanuit de retail en regelgeving blijft de sector gevoelig voor externe factoren zoals het weer en economische schommelingen. Binnen dat grillige klimaat biedt BelOrta een belangrijke zekerheid aan haar telers: “Twee weken na verkoop staat het bedrag op de rekening van de telers. Als je er alleen voor staat, is boekhouding een extra job op zich. En wat als je dan met een wanbetaler te maken krijgt? In de coöperatie krijg je een garantie. In de toekomst hopen we dat onze telers ook meer zekerheid kunnen bekomen inzake investeringen in de toekomst en de energietransitie van hun bedrijf. Want het huidige instabiele investeringsklimaat en beleid biedt momenteel echt geen waardig langetermijnperspectief. Ook daarvoor ijveren we samen met de andere VBT-veilingen.”

BELORTA

Producenten: 1100

Productomzet: 644 miljoen euro

Topproducten:

tomaten, komkommers, peren

Het DNA van coöperaties in de groente- en fruitsector

De coöperatie, dat is:

Borg Staan...

... voor kwaliteit, beschikbaarheid, voedselveiligheid, logistieke performantie, een eerlijke verkoop, verduurzaming, investeringen in onderzoek en ontwikkeling.

Kortom, voor het betrouwbaar en continu leveren van diverse voordelen die de markt vraagt en dit op grote schaal.

Samen...

... kennis delen, samenwerken als gelijken, stappen zetten en mekaar helpen waar nodig.

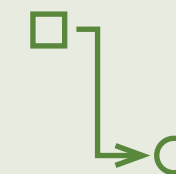
Zo trekken we samen aan hetzelfde zeel en genereren we voordelen voor de telers én de markt.

Sterk...

... staan als betrouwbare partners doorheen de hele keten. We kunnen onze schaalgrootte uitspelen om aan elke vraag snel en efficiënt te voldoen.

Verenigd in een coöperatie hebben telers extra slagkracht op de markt.

Impact...

... maken op de handel ten voordele van de tuinbouwsector. Samen drijven we (teelttechnische) innovatie aan via investeringen in onderzoek en ontwikkeling. De coöperatie is de stem van de teler in belangrijke debatten.

De coöperatie formuleert antwoorden op uitdagende vragen van de markt.

Zorg...

... dragen voor het collectief, zowel economisch als sociaal. Met het oog op een bloeiende toekomst.

De coöperatie is veel meer dan producten verzamelen en verkopen.

“De coöperatie biedt ons zekerheid”

Wat is zo ongeveer het belangrijkste dat een jong gezin met kinderen nodig heeft? Juist, ja: zekerheid. Aardbeitelers **Nathalie Aertsen** en haar man **Bert Suykerbuyk** vinden die onder de vleugels van Coöperatie Hoogstraten.

Zo'n twaalf jaar geleden hakten Nathalie en haar man de knoop door: wij worden aardbeientelers. Beginnend van één serre bouwden ze een volwaardig landbouwbedrijf uit, hun droom. Vandaag produceren ze elk jaar zo'n 400 ton aardbeien, goed voor 800.000 bakjes van 500 gram. Van eind maart tot half december leveren ze elke dag – behalve zondag – hun volledige teelt van die dag aan Coöperatie Hoogstraten, waar hun aardbeien geveild worden. De producentencoöperatie ligt op een boogscheut van hun bedrijf, net geen 10 minuutjes rijden met de tractor. “Dankzij de veiling zijn we altijd zeker van de afzet van ons product. De aardbeien die we brengen, worden verkocht en leveren op. Die financiële zekerheid is voor ons heel belangrijk.”

De coöperatie is op elk vlak van onze bedrijfsvoering een belangrijke steunpilaar

Open deur

De grootte van de afzet verschilt van dag tot dag. De pieken zijn het hoogst in april en mei. Maar in de winter van 2024 produceerden Nathalie en Bert helemaal niks. Door de hoogoplopende gasprijzen besloten ze een teelt over te slaan. “De hoge energieprijzen zijn een thema dat erg leeft onder de collega’s. Afgelopen winter werd het weer heel duur om onze serres te verwarmen en hebben we dus besloten om niet op te starten. Op de nieuwjaarsreceptie van de coöperatie sprak ik onze directeur Hans erover aan en hij nodigde me meteen uit voor een gesprek. We waarderen die open deur en de bereidheid om samen naar oplossingen te zoeken – hopelijk vinden we die ook.”

Nieuwjaarsreceptie

Op de nieuwjaarsreceptie nodigt Coöperatie Hoogstraten al haar leden uit om samen te komen. Het is doorheen de jaren een belangrijk ankerpunt in de coöperatie gebleken voor Nathalie en Bert. “Lang geleden hebben we op de nieuwjaarsreceptie een groepje collega-telers uit de buurt leren kennen en intussen zijn we een echte vriendengroep geworden. We zitten samen in een WhatsAppgroep en spreken regelmatig af. Je maakt dezelfde situaties mee en begrijpt mekaars zorgen, het is een waardevolle vriendschap. Hoogstraten doet echt z’n best om het groepsgevoel aan te wakkeren.”

Hommelnesten

Het lidmaatschap bij de coöperatie is ook een administratieve opluchting voor individuele telers. “We krijgen elk jaar controle in het kader van het GLOBALG.A.P. – een kwaliteitscertificaat. De veiling

maakt daarvoor heel veel papierwerk in orde voor ons, net zoals voor de Europese subsidies uit de gemeenschappelijke marktordening (GMO-regeling). We kunnen daar alleen een beroep op doen omdat we deel uitmaken van een coöperatie én Hoogstraten regelt alle paperassen om die middelen aan te wenden. Zo hebben we hier al verschillende duurzame investeringen kunnen doen zoals de installatie van hommelnesten in de serres voor een betere, natuurlijke bestuiving van de planten.”

Frigo’s

En ook voor de aardbeiplanten zelf draagt Coöperatie Hoogstraten zorg. “Voor de hoogste kwaliteit van aardbeien gebruik je je planten best maar één jaar. We kweken dus constant nieuwe planten voor de volgende teelt. Om die zo goed mogelijk de winter door te laten komen, brengen we ze onder in de frigo’s van de coöperatie waar ze op een constante temperatuur bevroren worden. In de lente halen we ze terug op. Die frigo’s zijn weer een investering en zorg minder voor ons. De coöperatie is echt op elk vlak van onze bedrijfsvoering een belangrijke steunpilaar, ze levert ons enorm veel voordelen op.”

HOOGSTRATEN
Producenten: 165
Productomzet: 354 miljoen euro
Topproducten:
aarbeien, tomaten, paprika

“Coöperaties zijn een motor voor de tuinbouw”

“Individueel kan je zo sterk staan als je wil, samen kom je verder”, drukt Minister van Landbouw Jo Brouns zijn geloof in de kracht van de coöperatie uit. “Zeker in de tuinbouw, waar markten steeds complexer worden en de druk op duurzaamheid en innovatie toeneemt. Coöperaties bieden tuinders niet alleen schaalvoordelen, maar ook een krachtige stem in de voedingsketen.”

Het Verbond van Belgische Tuinbouwcoöperaties is daar een toonbeeld van, vindt minister Brouns. “In Vlaanderen werkt meer dan 80% van de groente- en fruittelers samen binnen een producentenorganisatie. Dankzij die verbondenheid versterken ze hun positie in de markt, investeren ze in innovatie en bouwen ze mee aan een duurzame toekomst. Bovendien bundelen die coöperaties hun krachten in het VBT, waardoor Vlaanderen een van de best georganiseerde regio’s in Europa is op het vlak van groente- en fruitproductie.”

Wat maakt coöperaties zo krachtig? Voor Brouns draait het om vier pijlers:

1. Een sterke marktpositie

“Samen sta je sterker. Door zich te verenigen, kunnen tuinders als één blok naar de markt stappen, hun onderhandelingspositie versterken en betere prijzen en voorwaarden bedingen. Dit geeft hen niet alleen meer slagkracht tegenover afnemers en leveranciers, maar verhoogt ook hun concurrentiekracht, zowel nationaal als internationaal.”

2. Innovatie en kennisdeling

“Coöperaties zijn broedplaatsen voor vernieuwing. Tuinders wisselen er kennis uit, testen nieuwe technologieën en ontwikkelen samen duurzamere productiemethoden. Dankzij hun nauwe samenwerking met Vlaamse onderzoeksinstituten blijft onze groente- en fruitsector meespelen aan de Europese top.”

3. Veerkracht door risicospreiding

“Tuinbouw is en blijft een sector met veel onzekerheden, van grillige weersomstandigheden tot marktfluctuaties. Coöperaties helpen tuinders om risico’s te spreiden en zich beter te wapenen tegen onvoorziene omstandigheden. Dat maakt de sector als geheel weerbaarder en financieel stabiel.”

4. Duurzaamheid als leidraad

“De uitdagingen rond duurzaamheid zijn groot, maar coöperaties maken gezamenlijke investeringen in precisielandbouw, circulaire systemen en energiebesparende innovaties haalbaar. Zo wordt de ecologische voetafdruk van de sector verkleind, zonder in te boeten op rendement.”

2025 is door de Verenigde Naties uitgeroepen tot het jaar van de coöperaties. Een perfect moment om nog eens te onderstrepen hoe belangrijk samenwerking is. “Vlaanderen heeft hierin altijd een voortrekkersrol gespeeld. Elkaar de hand reiken zit in het DNA van onze tuinbouwers. Laten we die kracht blijven benutten—niet alleen in 2025, maar ook ver daarna.”

“REO is meer dan een veiling, REO is partner van haar telers”

REO uit Roeselare ondersteunt haar leden-telers met eerlijke prijzen, markttoegang en een breed dienstenpakket, van certificering en innovatie tot administratieve begeleiding en afzetzekerheid.

“Bij REO draait het om zekerheid en continuïteit”, zegt ondervoorzitter **Dirk Declercq**, zelf teler van onder meer krulandijve. “Onze leden moeten erop kunnen rekenen dat hun product verkocht wordt tegen een eerlijke prijs. De veiling is daarin de garantie.” REO bemiddelt tussen telers en afnemers en begeleidt hen bij de steeds strenger wordende eisen van de markt. “Certificeringen zoals GLOBALG.A.P. en Vegaplan zijn *must-haves*.” Om te mogen leveren aan REO, is Vegaplan-certificering verplicht. Het certificaat garandeert voedselveiligheid, milieuzorg en traceerbaarheid binnen de hele keten. “Voor de telers betekent dit dat ze moeten aantonen dat ze voldoen aan strenge normen”, zegt Dirk. “Onze specialisten begeleiden hen bij de audits en helpen met de administratieve verplichtingen,

en zorgen ervoor dat ze niet in de paperassen verdrinken.”

Daarnaast vraagt de markt steeds vaker om aanvullende certificeringen zoals GLOBALG.A.P. en GRASP, vooral vanuit de retailsector. “Het is een uitdaging, maar tegelijk ook een kans voor onze producenten om hun inspanningen in voedselveiligheid en duurzaamheid te etaleren”, zegt Dirk. “Door certificering goed te organiseren, creëren we een voorsprong voor onze telers.”

Innovatie en duurzaamheid

De coöperatie investeert in onderzoek naar duurzame technologieën, zoals onkruidbestrijding met robots en precisielandbouw. “Het gaat niet alleen om machines, maar ook om efficiëntie en toekomstgericht werken”, legt Dirk uit. “Telers moeten investeren om bij te blijven met de steeds strengere normen, en daar ondersteunen wij hen in.”

Duurzaamheid speelt een steeds grotere rol in de sector. “Het VBT heeft een belangrijke rol gespeeld in de opstart van duurzaamheidsrapportering”, zegt Dirk. “We rapporteren nu veel transparanter over onze impact. Daardoor is het nauwelijks nog een probleem, omdat we goed met de gegevens omgaan en proactief inspelen op nieuwe eisen.”

Een van de grote troeven van REO is het sterke netwerk tussen de telers. “We kennen elkaar. Ik ken zeker 500 van onze 700 leden persoonlijk”, zegt Dirk. Er zijn regelmatige bijeenkomsten, informatiesessies en WhatsApp-groepen waarin

Onze leden willen telen, niet verduwelen in papierwerk. Wij zorgen dat zij kunnen doen waar ze goed in zijn

ervaringen gedeeld worden. “Onze leden zijn tegelijkertijd concurrenten en collega’s van elkaar: iedereen wil de beste prijs, maar samen staan we sterker.”

Het VBT verbindt en versterkt

Binnen België en Europa speelt de coöperatie een rol in de sectorbrede belangenbehartiging. Dirk: “Het VBT is de lijm tussen alle coöperaties. Ze zorgen voor gelijkwaardigheid in prijzen en trekken samen op in de onderhandelingen met overheden, internationale certificeringsorganisaties en andere stakeholders. Het grote voordeel is dat VBT namens ruim 2.000 telers spreekt. Zo sta je een stuk sterker in gesprekken over regelgeving, duurzaamheid en voedselveiligheid. Het is onze belangenverdediger, geen commerciële speler, maar wel de motor achter eerlijke afspraken en innovatie.”

De coöperatie blijft evolueren en haar leden ondersteunen op alle mogelijke vlakken. Dirk: “Onze leden willen telen, niet verdwalen in papierwerk of onzekerheid. Wij zorgen dat zij kunnen doen waar ze goed in zijn, terwijl REO de rest regelt.”

REO
Productanten: 700
Productomzet: 249 miljoen euro
Topproducten:
tomaten, prei, witloof, aardbeien

Organisatiestructuur van het VBT

Als vereniging zonder winstoogmerk (vzw) geven we onze leden inspraak en zeggenschap via vertegenwoordigers in de algemene vergadering, het bestuursorgaan en verschillende werkgroepen.

In 2024 vond de algemene vergadering plaats op 22 mei en waren er zeven vergaderingen van het bestuursorgaan, voorbereid binnen het bestuurscomité en gecoördineerd door de voorzitter en de algemeen secretaris.

Specifieke dossiers worden met de leden behandeld in diverse werkgroepen en/of ad hoc overlegmomenten:

- werkgroep Simultaan
- werkgroep Productie en Afzet (P&A)
- werkgroep Duurzaamheid
- werkgroep Logistiek en Verpakkingen
- klankbordgroep MAP
- Telersadviesraad Gewasbescherming.

Het secretariaat, onder leiding van de algemeen secretaris, is verantwoordelijk voor de dagelijkse werking.

Ludo Adriaensen, Didier Algoet, Philippe Appeltans, Karel Bosschaerts, Guy Callebaut, Dirk Declercq, Chris Devroe, Hilde Dhuyvetter, Peter Lenaerts, Maarten De Moor, Pieter Van Oost, Danny Raskin, Filip Vanaken, Hans Vanderhallen, Wim Vertommen

“Schouder aan schouder hebben we meer impact”

Al twintig jaar zorgt INGRO ervoor dat diepvriesgroentetelers sterker staan. De coöperatie uit Roeselare biedt haar 800 West-Vlaamse leden een stabiele prijs, toegang tot de markt en ondersteuning op het vlak van samenaankoop, innovatieve technologieën, subsidieaanvragen en administratieve ontzorging.

“INGRO richt zich uitsluitend op diepvriesproducten”, zegt directeur **Hilde Dhuyvetter**. De coöperatie onderhandelt namens haar telers met de industrie en garandeert een stabiele en eerlijke prijs. Bovendien minimaliseert INGRO het risico op wanbetaling door als tussenpersoon op te treden. “Wij staan borg voor onze leden – noem het gerust een kredietverzekering waardoor de teler er zeker van is dat zijn product zal worden betaald. Wij zijn geen echte veiling voor verse producten zoals stadsgenoot REO – waar heel wat van onze leden voor hun versproducten trouwens ook deel van uitmaken.”

De schaalgrootte geeft INGRO ook een hefboom om via de gemeenschappelijke marktordening (GMO-regeling) Europese subsidies los te weken voor duurzame investeringen. Ondervoorzitter **Danny Metsu**: “Zo kochten we EcoRobotix spot-sprayers waarmee we het gebruik van herbiciden met 90% reduceren en plant- en schoffelmachines. Onze leden kunnen tegen een democratische prijs gebruikmaken van die toestellen, die bediend worden door gekwalificeerde loonwerkers. Individuele telers kunnen de kost van dergelijke spijstechnologie voor precisielandbouw niet dragen, maar samen kunnen we wel een voortrekkersrol opnemen. Daar bovenop kunnen onze leden machines zoals een klepelmaaier, schijveneg of diepgronder afhaken bij een van de vier machinerings in West-Vlaanderen.”

Sociaal netwerk

Een coöperatie is ook een sociaal netwerk waarvan de leden zorg dragen voor elkaar. Danny: “Al een paar jaar organiseren we bedrijfsbezoeken voor jonge telers. Een groot succes. Onze leden wisselen ervaringen uit en leren van elkaar – zo werken ze niet langer geïsoleerd. Bij onze oprichting in 2005 was dat nog niet het geval, maar nu beseft iedereen dat we op zowat alle vlakken meer impact hebben door schouder aan schouder te staan.”

Omdat de telers van INGRO uitsluitend in de openlucht werken, zijn ze overgeleverd aan de grillen van de natuur. Klimaatverandering, maar ook de beperkingen op gewasbeschermingsmiddelen en bemesting zijn niet meteen troefkaarten. “Maar bij de pakken blijven zitten, staat niet in ons woordenboek”, zegt Hilde. “We staan voor behoorlijk wat uitdagingen

Individuele telers kunnen de kost van spijstechnologie voor precisielandbouw niet dragen. Samen kunnen we wél die voortrekkersrol opnemen

waarvoor er nog niet altijd oplossingen zijn. Als coöperatie zijn we voortdurend bezig om met onderzoeks- en praktijkinstellingen te zoeken naar nieuwe technieken en nieuwe producten. En samen met het VBT informeren en adviseren we nationale en Europese beleidsmakers.”

Op elk aspect ontzorgen

Om de toenemende nukken van het weer – te droog, te nat, te koud, te warm – te bufferen, biedt INGRO een oogstverzekering aan. “Natuurlijk is het interessanter om zo’n verzekering met een groep van 800 af te sluiten dan individueel”, duidt Hilde. Het is een zoveelste voorbeeld van hoe de coöperatie de leden op elk aspect van de bedrijfsvoering wil ontzorgen. Danny: “Ook als er bij onze telers audits gebeuren in functie van certificering, bieden wij ondersteuning om alles zo correct en vlot mogelijk te laten verlopen.”

Slagkracht

Door consolidatie in de sector daalt het ledenaantal, maar niet de slagkracht van INGRO. Danny: “We groeien dankzij de prijsverhogingen die we als coöperatie kunnen bedingen. Daardoor kunnen we onze dienstverlening verbreden. Dat geeft ons de moed om altijd verder en beter te doen.”

INGRO
Producten: 800
Productomzet: 155 miljoen euro
Topproducten:
bloemkool, spruiten, prei, bonen

Coöperaties maken de wereld beter, maar de wereld snapt het niet. Nog niet.

Lennart Nilsson, voorzitter van Cogeca, de sterkste belangenorganisatie voor Europese landbouwcoöperaties, beschouwt coöperaties als cruciale schakels voor een duurzame toekomst.

2025 is door de Verenigde Naties uitgeroepen tot het Internationaal Jaar van de Coöperaties – een jaar om de drijvende kracht van coöperaties in duurzame ontwikkeling te vieren. Landbouwcoöperaties, zeker in de fruit- en groentesector, zijn sleutelspelers in deze transformatie. Het VBT is een gewaardeerd, actief lid van de fruit- en groentewerkgroep van Copa-Cogeca en neemt een cruciale rol op om de coöperatieve aanpak binnen de voedselketen te versterken.

Meer slagkracht voor de producent

Agri-coöperaties geven producenten meer slagkracht door hen betere markttoegang, middelen en eerlijke prijzen te bieden. Ze helpen boeren hun inkomsten te verhogen door productiekosten te verlagen, de afzetmogelijkheden te verbeteren en te investeren in essentiële infrastructuur, zoals verpakkingsfaciliteiten en koelopslag. Tegelijkertijd zetten deze coöperaties in op milieuvriendelijke methoden, waardoor ze bijdragen aan een duurzame toekomst voor de landbouw.

International Year
of Cooperatives

Cooperatives Build a Better World

Coöperaties versterken economie

Bij Cogeca erkennen we de grote waarde van tuinbouwcoöperaties in de transitie naar een eerlijker en duurzamer voedselsysteem. Deze coöperaties versterken niet alleen de economie, maar spelen ook een sleutelrol in het aanpakken van mondiale uitdagingen zoals voedselzekerheid, klimaatverandering en het behoud van biodiversiteit.

De positieve impact van Europese agri-coöperaties op producenten, de concurrentiekracht van de sector, het milieu en de samenleving is enorm. Onze uitdaging is om het coöperatieve model bekender en beter begrepen te maken.

Groei garanderen

Om hun voortbestaan en groei te garanderen, moeten EU-beleidsmakers de unieke structuur en behoeften van agri-coöperaties ondersteunen. Door innovatie te stimuleren en beleid te voeren dat duurzame praktijken bevordert – denk aan energie-efficiëntie, klimaatactie en digitale infrastructuur – zorgen we ervoor dat coöperaties veerkrachtig en concurrerend blijven.

Laten we ons samen scharen achter deze coöperaties die ons, onze gemeenschappen en onze planeet voeden. Investeren in hen is investeren in een duurzame toekomst voor iedereen.

VERTEGENWOORDIGING IN BINNEN- EN BUITENLAND

Als sectororganisatie vertegenwoordigt het VBT zijn leden in tal van organisaties in binnen- en buitenland. We gaan in overleg met relevante partijen, duiden gezamenlijke standpunten en verdedigen de belangen van onze leden.

Directoraat-generaal Landbouw en Plattelandsontwikkeling (DG AGRI) van de Europese Commissie

- Civil Dialogue Group (CDG) on Horticulture, Olives and Spirits
- Market Observatory Pipfruit
- Market Observatory Tomatoes

Federale overheidsdiensten

- Raadgevend Comité van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV)
- Adviesraad en het Plantenfonds van de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu (FOD Volksgezondheid)
- Taskforce Export Agrifood onder leiding van de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken

Promotie

- Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM)

Agentschap Landbouw en Zeevisserij van de Vlaamse overheid

- Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij (SALV)
- Werkgroepen Oogstramingen
- Werkgroepen Gewasbescherming Kleine Teelten
- Sectorgroepen Integrated Pest Management (IPM)
- Raad van het Vlaams Fonds voor Landbouw en Visserij

Onderzoek

- Vlaams Centrum voor Bewaring van Tuinbouwproducten (VCBT)
- Optiflux
- Agentschap Innoveren & ondernemen

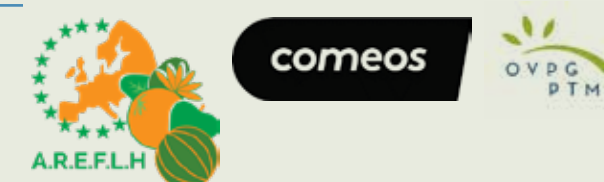
Kwaliteitssystemen

- GLOBALG.A.P.
- Qualität und Sicherheit (QS)
- Vegaplan

Agro-voedingsketen

- Assemblée des Régions Européennes Fruitières, Légumières et Horticoles (AREFLH)
- Comeos
- Overlegplatform voor de Verwerking van en handel in Plantaardige Grondstoffen en producten (OVPG)

Verder in het binnenland

- GS1 Belgilux
- Nationale Raad voor de Coöperatie (NRC)
- Vlaams infocentrum land- en tuinbouw (Vilt)

Internationaal

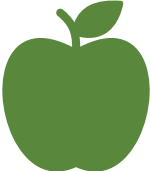
- Copa-Cogeca – Working Group Fruit & Vegetables
- Freshfel Europe
- World Apple and Pear Association (WAPA)

2024 in cijfers

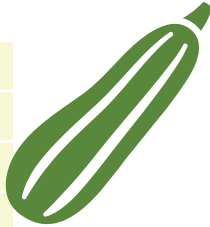
In 2024 daalde het volume van aangevoerde en verkochte producten. Voor groenten werd 4% minder aangevoerd en voor fruit bijna 3% minder. Toch steeg de omzet met 6% voor groenten en met 16% voor fruit. We klokten in totaal af op een recordomzet van 1,26 miljard euro in de verse markt en 155 miljoen euro in de diepvriesmarkt (INGRO). Die recordomzet betekent nog geen recordwinst.

Tegenover de stijgende omzet staan de stijgende productiekosten en de steeds strengere productie-eisen. Meer dan ooit moeten we ons daarom als groente- en fruitproducenten verenigen in coöperaties en samen het nodige tegengewicht bieden. Het VBT neemt alvast het voortouw.

Appel

	miljoen KG	miljoen €	miljoen
2020	102	50	0,49
2021	96	42	0,43
2022	116	35	0,30
2023	85	37	0,44
2024	70	42	0,60

Courgette

	miljoen #	miljoen €	miljoen
2020	34	8	0,24
2021	33	8	0,24
2022	31	10	0,33
2023	36	9	0,25
2024	34	12	0,37

Komkommer

	miljoen #	miljoen €	miljoen
2020	183	52	0,28
2021	186	55	0,29
2022	168	75	0,45
2023	226	68	0,30
2024	223	102	0,46

Aardbei

	miljoen KG	miljoen €	miljoen
2020	48	192	3,97
2021	50	194	3,88
2022	49	175	3,58
2023	45	181	4,02
2024	48	225	4,68

Bloemkool

	miljoen #	miljoen €	miljoen
2020	8	8	0,98
2021	8	6	0,71
2022	7	7	0,93
2023	7	8	1,18
2024	7	8	1,16

Peer

	miljoen KG	miljoen €	miljoen
2020	192	108	0,56
2021	213	120	0,56
2022	186	113	0,60
2023	153	116	0,76
2024	161	135	0,84

Prei

	miljoen KG	miljoen €	miljoen
2020	58	29	0,50
2021	52	44	0,85
2022	49	22	0,45
2023	48	40	0,85
2024	43	35	0,81

Kropsla

	miljoen #	miljoen €	miljoen
2020	63	25	0,39
2021	60	24	0,39
2022	57	25	0,43
2023	51	28	0,55
2024	39	20	0,52

Paddenstoel

	miljoen KG	miljoen €	miljoen
2020	8	17	2,14
2021	7	16	2,31
2022	7	16	2,33
2023	6	16	2,56
2024	7	18	2,73

Tomaat

	miljoen KG	miljoen €	miljoen
2020	266	173	0,65
2021	225	196	0,87
2022	214	202	0,94
2023	214	198	0,92
2024	210	94	0,92

Paprika

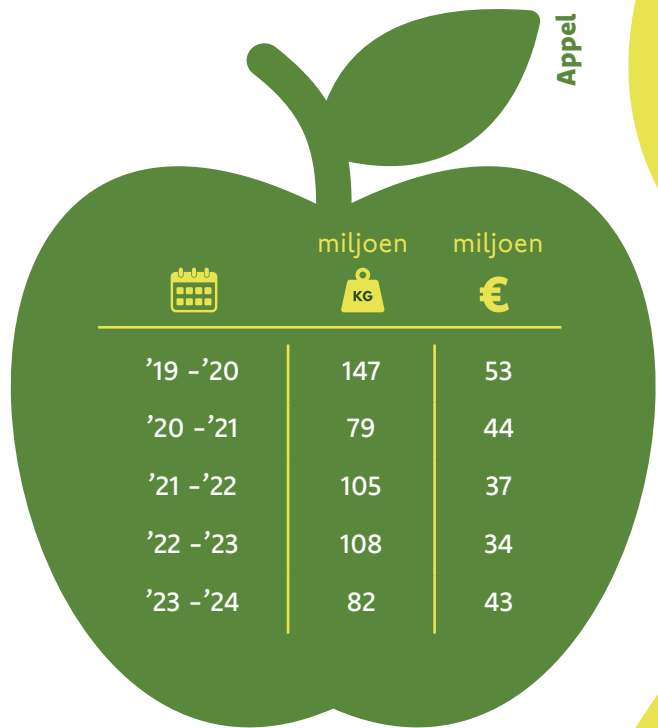
	miljoen KG	miljoen €	miljoen
2020	48	58	1,22
2021	49	58	1,19
2022	52	65	1,25
2023	51	72	1,40
2024	44	63	1,41

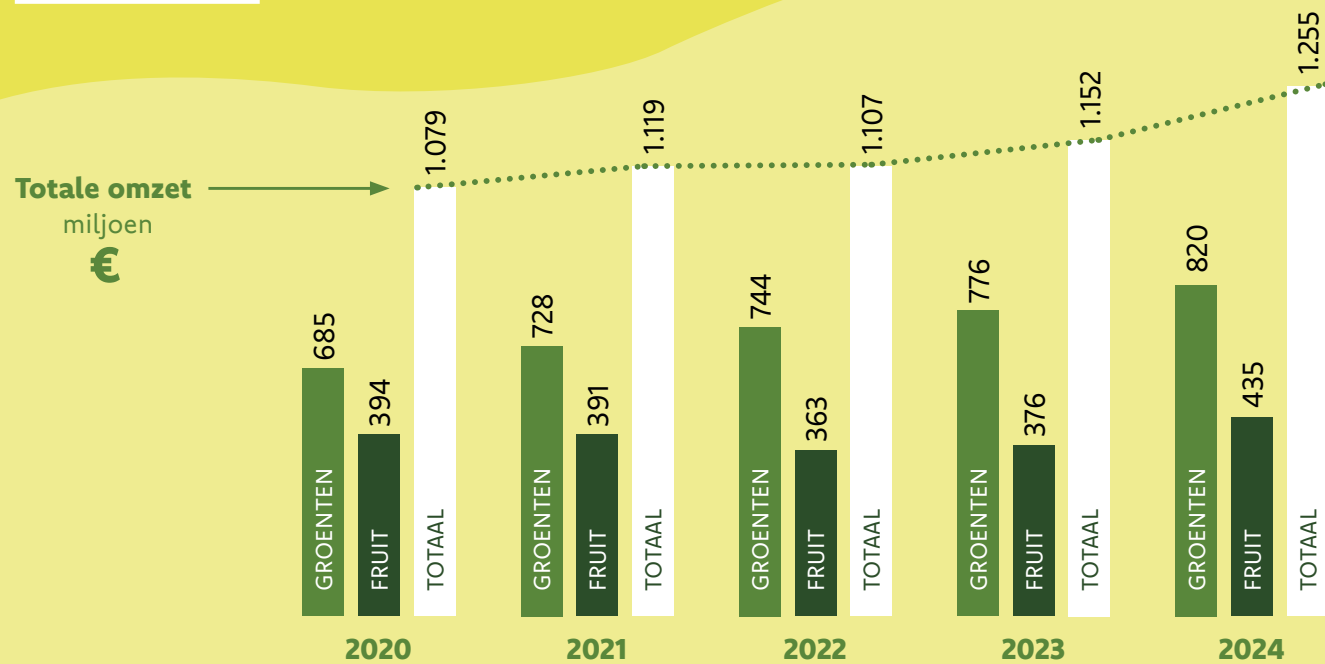
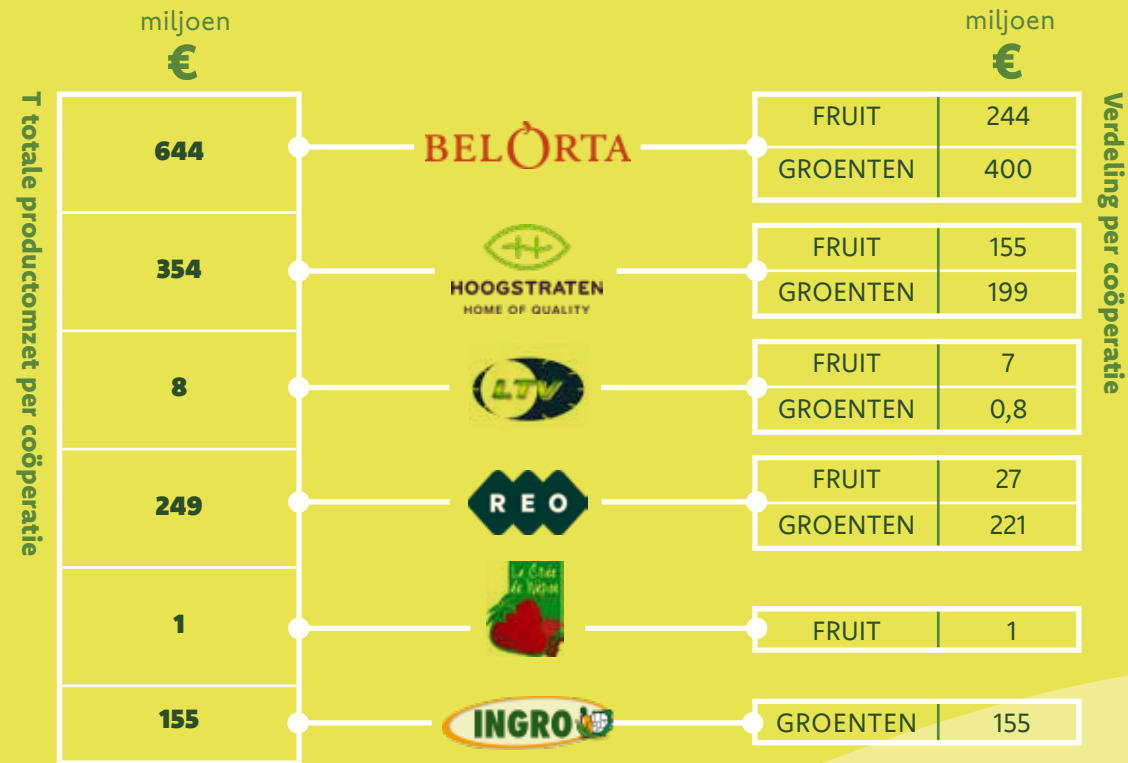
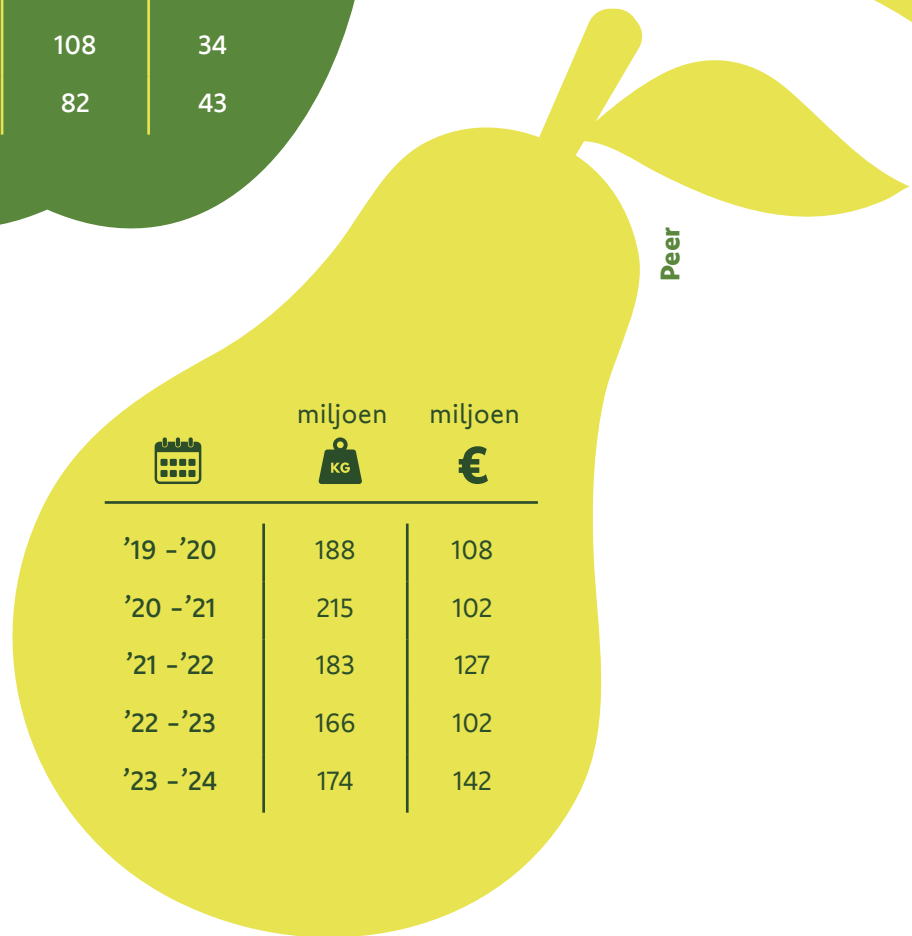
Witloof

	miljoen KG	miljoen €	miljoen
2020	38	59	1,54
2021	38	47	1,23
2022	38	42	1,12
2023	34	57	1,71
2024	31	65	2,11

Appel

Peer

VERBOND VAN BELGISCHE TUINBOUWCOÖPERATIES

Tiensevest 136 / B-3000 Leuven / www.vbt.eu

info@vbt.eu / (+32) 016 20 00 80